

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

Jahiseaduse eelnõu (351 SE) muutmisettepanekud

Esitajad	Eesti Põllumeeste Keskliit, Eesti Erametsaliit, Eesti Talupidajate Keskliit, Eesti Omanike Keskliit
Esitamise kuupäev	22.01.2013

Muudatusettepanekud

Nr	Viide eelnõu sättele (§, lg, p)	Uus sõnastus	Põhjendus
1	§6 p 1	<p>§ 6. Jahiõigus</p> <p><i>Jahiõigus on maaomaniku õigus käesoleva seadusega sätestatud ulatuses ja korras:</i></p> <p><i>1) korraldada oma maal jahipidamist sh. pidada väikeulukijahti;</i></p>	Peame oluliseks, et seadus deklareeriks maaomandiga seotud jahiõigust vastavalt täna kehtiva seaduse põhimõtetele, st maaomandiga seotud jahiõigust ei tohiks kitsendada omaniku õiguseks korraldada jahti vaid väikeulukitele. Sisuliselt läbi erinevate tegevuste ja kokkulepete (jahipiirkonna kasutajaga) korraldab maaomanik igasugust jahipidamist oma omandil. (Märgime, et jahiõigus ei ole sama, mis jahipidamisõigus. Esimene on traditsiooniliselt seotud maaomandiga, teine õigusega kehtivate dokumentide ja kokkulepete olemasolul pidada jahti selleks ettenähtud ajal ja kohas.)
2	§5 lg 1	<p><i>Jahipiirkond on suurulukite jahipidamiseks moodustatud ala, mille jahimaa pindala ühes ringpiiris on vähemalt 2500 ha.</i></p>	§5 lg 1 sätestab, et suurulukijahiks nõutava jahipiirkonna miinimumpindala ühes ringpiiris on vähemalt 5000 ha. Eelnimetatud nõue pole teaduslikult põhjendatud (seda eriti selliste liikide nagu metskits ja metssiga ohjamisel). Näiteks on Lätis on põdra puhul jahipiirkonna miinimumpindalaks määratud 2500 ha, Soomes 1000

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

			<p>ha ja Rootsis vastav nõue üldse puudub.</p> <p>Väiksema suurusega jahipiirkond tagab üldjuhul parema infovahetuse ning kohalikke olusid sisuliselt arvestava koostöö maaomanike ja jahipiirkonna kasutaja vahel. Väiksem piirkond annab omanikele suurema tõenäosuse sobiva jahipiirkonna kasutaja leidmiseks või §19 lg 2 punkt 2 kohaselt selle väljavahetamiseks (taotluse esitamiseks kehtiva kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks)</p>
3	§9 lg2	<i>Jahindusnõukogu moodustatakse võrdsetel alustel jahipiirkonna kasutajate ja maaomanike esindajatest ning maakonna jahindustegevuse korraldamiseks.</i>	Otstarbekam on, et jahindusnõukogud moodustatakse maakondades (esitatud eelnõus räägitakse regioonidest). See tagab parema piirkondliku esindatuse ja lokaalsete probleemide sisulisema arutelu.
4	§12 lg1 p7	<i>7) seda taotlevad ühiselt ühes ringpiiris kinnisaasja omavad maaomanikud ning tingimusel, et mingi osa ringpiirist on naaberpiir teise jahipiirkonnaga ja piiri muutmisega ei kaasne jahipiirkonnale lahustükkide teket;</i>	<p>Jahipiirkondade piirid peaks kujunema maaomanike ja nende maade kasutajate omavaheliste kokkulepete alusel, arvestades jahipiirkondadele kehtestatud pindalanõudeid.</p> <p>Mingil üleminekuperioodil, kui riik soovib jätkata jahipiirkondade piiride kehtestamist (mille eesmärk on maaomanikele seni arusaamatu) ning piirid ei kujune veel välja vabade läbirääkimiste tulemusena, siis peaks maaomanikel olema vähemalt võimalus (piiräärsete omandite puhul ja ühes ringpiiris) liituda teise jahipiirkonnaga ehk teha ettepanek jahipiirkonna piiride muutmiseks. Selline võimalus suurendaks lepinguvabadust ja suurendaks ka jahipiirkondade kasutajatemotivatsiooni/konkurentsi teha reaalselt koostööd ning sõlmida lepinguid maaomanikega.</p>
5	§14 lg 4	<i>(4) Jahipiirkonna kasutusõiguse luba antakse neljaks aastaks</i>	Halduskoormuse vähendamisega sooviga ei saa põhjendada teiste isikute omandi kasutust oluliselt puudutava erioiguse tähtajatut andmist jahindusorganisatsioonidele. Tähtaja kehtestamine annab

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

			<p>selge ajaraami ka maaomanike ja jahipiirkonna kasutaja vahel lepingute sõlmimiseks (mis eeldatavalt saavadki olema kehtivusega 5-10 aastat) ja loob selge nõude omada vähemalt 50% maaomanikega lepingud (vastupidiselt väljapakutud redaktsioonile, mis eeldab, et initsiatiiv kasutusluba kehtetuks tunnistada peab tulema vähemalt 2/3 maaomanike poolt). Võib eeldada, et säte tekitab tulevikus ka arvestatavaid õiguslikke probleeme. Nt tekib sellest lähtuvalt tänastel jahipiirkonna kasutusloa omanikel õigustatud ootus väga pikal perioodil jahiala kasutada ja seda realiseerida pikaajaliste jahiturismi lepingute või investeeringutagatiste näol. Juhul, kui jahindus viiakse siiski õigusriigile kohaseks ja jahipiirkondade moodustamine hakkab toimuma maaomanike ja jahindusorganisatsioonide omavaheliste kokkulepete alusel, võib tekkida kasutusõiguse loa omanikel nõudeõigus riigi vastu.</p>
6	§14 lg 5	<i>(5) jahipiirkonna kasutusõiguse luba antakse tingimusel, et loa taotlejal on kirjalikud kokkulepped jahitegevuse korraldamiseks maaomanikega, kellele kuulub pindalaliselt vähemalt 50% samas jahipiirkonnas asuvatest kinnistutest.</i>	<p>Ulukipopulatsioonide säästva ohjamise ja ulukikahjustuste efektiivse ennetamis eeltingimuseks on koostöö maakasutajate ja jahipiirkonna kasutaja vahel ning selgelt kokkulepitud osapoolte kohustused ja õigused. Mida suuremas ulatuses on kokkulepped sõlmitud, seda sihipärasem ja tõhusam on jahinduse korraldus piirkonnas.</p> <p>Jahipiirkonna kasutajal peaks olema enam kui 50% maaomanikega (pindala arvestuses) leping jahipiirkonna kasutamiseks. Vastasel juhul ei tohiks jahipiirkonna kasutusõiguse luba pikendada või uut luba välja anda. Jahipiirkonna kasutusloa peaks kehtetuks tunnistama, kui selleks on esitanud taotluse maaomanikud, kellele kuulub enam kui 50% jahipiirkonna pindalast. Selline proportsioon on enam kohane demokraatlikule käsitlele enamuse huvist (võrreldes eelnõus väljapakutud 2/3 nõudele).</p>
7	§14 lg 7 p 5, §19	<i>§14 lg 7 p 5 loa kehtivusaeg; §19 lg 1 p 3 möödub loal märgitud kehtivusaeg;</i>	Vt. muudatusettepanekut nr 6, mis põhjendab kehtivusaja sätestamise

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

	lg 1 p 3		vajadust
8	§19 lg 2 p 2	<i>(2) 2) maaomanikud, kellele kuulub enam kui pool jahipiirkonna pindalast, on esitanud taotluse jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks;</i>	Sarnane põhjendus eelmise punktiga. Jahipiirkonna kasutusloa peaks kehtetuks tunnistama, kui selleks on esitanud taotluse maaomanikud, kellele kuulub enam kui 50% jahipiirkonna pindalast. Selline proportsioon on enam kohane demokraatlikule käsitlusele enamuse huvist (võrreldes eelnõus väljapakutud 2/3 nõudele).
9	§19 lg 2 p 8	<i>(2) p 8 maaomanikud, kellele kuulub ühes ringpiiris jahimaad vähemalt käesoleva seaduse §5 sätestatud pindla ulatuses, taotlevad jahipiirkonna jaotamist.</i>	Väikesed jahipiirkonnad tagavad parema infovahetuse ja koostöö maaomanike ja jahipiirkonna kasutaja vahel. Pole mingit põhjust hoida hoida jahipiirkonda suurena, kui mingil osal on maaomanikud huvitatud looma uue jahipiirkonna samas on tagatud nõutud miinimumpindala (nt 60 000 ha pindalaga jahipiirkonna mingist osas soovivad maaomanikud eraldada 5500 ha suurusega uue jahiala). Regulatsioon välistab samas jagamisel miinimumpindalast väiksema jahiala tekke – kui allesjääv pindala on väiksem kui pool algsest jahipiirkonnast, siis ei kohandata mitte jahiala jagamise sätet, vaid §19 lg 2 punkt 2 sätet.
10	§21 lg 1	<i>Põdra, punahirve, metssea ja metskitse küttemismahu- ja struktuuri otsustab igal aastal jahindusnõukogu lähtudes käesoleva seaduse §20 lõikes 4 nimetatud aruandest ning jahipiirkonna kasutajate ja maaomanike esindajate ettepanekutest.</i>	Küttemissoovituste koostamisel tuleks aluseks võtta ka põllu- ja metsakahjustuste info ja maaomanike esindaja ettepanekud (lisaks ulukiasurkonna andmetele ja jahipiirkonna kasutaja ettepanekutele). Seda eriti olukorras, kus riiklik seire põllukultuuride kahjustuste kohta sisuliselt puudub ja metsakahjustuste seire usaldusväärsus kohati väga nõrk.
11	§24 lg 2	<i>(2) Ilma lepinguta tohib jahti pidada piiramata või tähistamata kinnisasjal päikesetõusust päikeseloojanguni, kuid mitte lähemal kui 200 meetri kaugusel hoonetest ning vaid juhul, kui kinnisasja omanik pole avaldanud soovi lepingu sõlmimiseks.</i>	Eelnõu §24 lg 1 on sätestatud, et jahipidamiseks tuleb kinnisasja omanikuga sõlmida leping, kuid sama paragrahvi lg 2 lubab ilma lepinguta jahti pidada tähistamata kinnisasjal päikese tõusust kuni looänguni. Sisuliselt muudetakse viimasena mainitud lõikega lepingu nõue tingimuslikuks ja praktikas vähetoimivaks (maaomanikult eeldatakse toiminguid omandi tähistamiseks või

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

			piiramiseks väga suures ulatuses, samas antakse seadusega jahipiirkonna kasutajale õigus omanikuga kooskõlastamata tema omandit kasutada. Seaduses tuleb üheselt sätestada, et kui maaomanik on avaldanud huvi leping jahipiirkonna kasutajaga sõlmida, siis pärast seda pole ilma lepinguta jahipidamine teise isiku omandil lubatud.
12	§41	<i>§ 41. Jahipiirkonna kasutaja hüvitab jahiuluki tekitatud kahju maaomanikule käesoleva seaduse §24 lõikes nimetatud lepingu kohaselt maaomaniku nõudel. Juhul kui maaomanik on põllumaa välja rentinud siis tekib hüvitise nõudeõigus põllukultuuri omanikul.</i>	Seadus peaks sätestama, et põllumajanduskultuuridele tekkiv kahju hüvitamine põllukultuuri omanikule. See muudatus tagaks, et hüvitise nõudeõigus on isikul, kellele reaalne kahju on tekitatud.
13	§42 lg 1,3,4	<i>§42 lg (1) Käesoleva seaduse §24 lõikes nimetatud lepingu puudumise korral on kinnisasja omanikul või põllukultuuri omanikul õigus nõuda jahipiirkonna kasutajalt põllukultuuridele ning metsale uluksõraliste tekitatud kahju hüvitamist vastavalt keskkonnaministri poolt kehtestatud korrale.</i> <i>§42 lg 3 – Kahju hindamise alused ja metoodika, hüvitatavate põllukultuuride nimekirja, hüvitamise määrad, hüvitamise ulatuse ja hüvitamise korra kehtestab keskkonnaminister määrusega.</i> <i>§42 lg 4 - kustutada</i>	Seadus peab lähtuma kahju õiglase hüvitamise printsiipidest ja mitte looma järjekordset põhiseadusega vastuolus olevat „trasside talumise regulatsioonile“. On mõistlik, et kahju määr ja kõik hüvitamise tingimused kehtestataks pädeva ministri määrusega või Vabariigi Valitsuse otsusega. Arvestades seda, et hüvitamise määral on otsene seos põllu- ja metsakultuuri väärtusega ning muude majanduskeskkonnast tulenevate aspektidega (nt inflatsioon) on selle paindlik kehtestamine otstarbekam. Kahju hüvitamise piirimäär peaks kehtestatama iga jahiaasta alguseks, olema õiglase suurusega ning diferentseeritud põllumajanduskultuuride lõikes. Seadusest tuleks välja jätta §42 lg 4 sätted. Arusaamatu on, et kuidas on jõutud eelnõus hüvitismäärani 100 eurot hektar, kui näiteks metsakultuuri rajamise kulu on üle 1000 euro hektar, keskmise kartulikultuuri väärtus üle 4000 euro hektar, teravijakultuuri väärtus 520 eurot hektar ja rapsi väärtus ligi 700 eurot hektar. Oluline on laiendada lepingu puudumisel hüvitise maksmine lisaks okaspuudele ka teistele puuliikidele. Vastasel korral puudub igasugune mõte rajada eelkõige avalikust huvist -elurikkuse

ETKL
EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIT

			seisukohast - väärtuslikke lehtpuukultuure (tamm, pärn, saar), sest nendega seotud ulukikahjustuste ohjamiseks ei anna seadus toetavat mehhanismi.
14	§42 lg 2, §42 lg4 punkt 7	§42 lg 2 - <i>kustutada</i>	<p>§42 lg 2 sätestab nõude esitada ulukikahjustuste ennetamise teatis. See on väga ebapraktiline ja suure tõenäosusega täiendava halduskoormusega mingit oodatavat mõju ei kaasne (pigem toimib esialgu §442 lg 4 p 6 sätestatud juhul kahju hüvitamisest kõrvalehoidmise mehhanismina). Sisuliselt võivad maaomanikud esitada teatise kogu oma omandile, viidates kaitse vajadusele kogu omandi ulatuses.</p> <p>Arusaamatu on ka kohustus eelnimetatud teatises ära näidata rakendatud või planeeritavad kaitseabinõud vara kaitseks ning sellega seonduv sama paragrahvi säte (§42 lg 4 punkt 7), mis välistab kahju hüvitamise nende kaitseabinõude mitterakendamisel. Käsitatud regulatsiooni kontekstis on maaomanikul pigem otstarbekas mitte planeeritud kaitsemeetmetest teada anda, et välistada hilisemat vaidlust nende piisavusest ja hüvitamisest.</p>